

Manu Causse

De groene eend

Uit het Frans vertaald door Manik Sarkar

SIGNATUUR

2017

1

De jongen kijkt naar de karper. Van de karper weten we het niet. De karper heeft geen gezichtsuitdrukking. Geen pupillen die de richting van zijn blik aangeven. Geen wenkbrauwen om aan te duiden wat hij voelt.

De jongen heeft trouwens ook geen wenkbrauwen. Die trekt hij uit. Langzaam. Systematisch. Boven zijn ogen loopt alleen een rode, geïrriteerde lijn. Het ziet er naakt uit. Triest. Alleen een lijn – je zou denken dat het pijn doet om de wenkbrauwen die hij heeft haartje voor haartje uit te trekken. En geduld heb je er ook voor nodig. Tenzij het een tic is. Het zal wel een tic zijn. Maar het is jammer, op zijn leeftijd. Nogal verontrustend, eerlijk gezegd. Als je hem aankijkt zie je twee rode vlekken die als woedende fantomen boven zijn ogen zitten. Fantomen die in stilte schreeuwen.

De jongen zelf schreeuwt niet. Hij zegt zelfs geen woord. Dat valt uit de toon in het park. De andere kinderen schreeuwen, blèren, brullen, ruziën, brabbelen. Ze praten. En op zijn minst bewegen ze, op de hortende, onlogische manier waarop kinderen bewegen, waardoor zelfs hun bewegingen lijken te krijsen.

De jongen beweegt nauwelijks. Hij staat voor het betonnen waterbekken. Hij kijkt niet naar de straal van de fontein, de concentrische cirkels op het wateroppervlak waar de hemel in golft. Hij kijkt niet naar de rode bal die erin ligt of naar de twee jongens die hem zien wegdrijven zonder er iets aan te kunnen doen, of naar de volwassene die wilde dat hij er iets aan kon doen en alleen maar weet te zeggen 'Ik had toch gezegd dat jullie moesten oppassen', terwijl hij zijn hoofd van rechts naar links draait in de

hoop om iets te vinden, een tak die lang genoeg is of een goed afgerichte hond om in de fontein te springen – ‘Apport! Apport dan!’ – tenzij de volwassene controleert of er niet naar hem gekeken wordt, of niemand hem uitlacht.

De jongen let niet op die dingen. Hij kijkt in het water. Hij kijkt naar de karper.

Natuurlijk beweegt de karper. Die patrouilleert met de andere karpers door het water, glinstert wit, roze en rood, draait om zijn as tussen het groen van het water en het licht aan de oppervlakte. Hij slingert. Hij golft.

De karper is heel oud. In karperjaren, natuurlijk. Sinds karperheugenis is hij de oudste in het waterbekken. Misschien was hij er al voordat het bekken bestond. Vanuit het oogpunt van een karper zijn dat soort dingen moeilijk te verklaren.

De karper golft. De karper zwalpt. Hoe dan ook, de karper draait zich om. Onregelmatig. Onvoorspelbaar. Misschien, wie zal het zeggen, vanwege het licht of het geluid van de rennende kinderen. Vanwege de wind.

Er staat nu geen wind.

De karper draait om, en af en toe komt hij vlak bij de oppervlakte. Hij drukt er zijn oog tegen. Het duurt een paar seconden, dan maakt hij met een lome beweging rechtsomkeert en duikt hij weer omlaag.

Het duurt een paar seconden, een paar seconden aan de oppervlakte tussen lange momenten waarin hij in ingewikkelde cirkels rondom de fontein, tussen de neerkomende waterstralen, door het bekken patrouilleert. Maar als je het precies zou meten, het exact zou uitrekenen, dan zou je misschien ontdekken dat de karper statistisch gezien vaker in de buurt van de jongen bovenkomt. O, natuurlijk niet vlakbij. En ook niet zo vaak dat het opvalt. Het is gewoon niet uitgesloten dat het aantal keren dat de karper en de jongen elkaar aankijken iets groter is dan wat zomaar uit de kansberekening zou volgen.

En misschien ook niet.

Er staat geen wind. Nog niet. Het is mogelijk dat de wind later nog zal opsteken. Dan zal de hemel van kleur veranderen.

Het geschreeuw van de kinderen zal op een andere manier in de lucht en tegen de muren van het park weerkaatsen; hun spelletjes zullen ze in andere richtingen sturen. De mama's zullen harder roepen of hun gesprekken zullen minder duidelijk worden. Zelfs de karpers zullen hun verplaatsing onder het rimpelende water aanpassen. Karpers zijn verstandig.

Maar de jongen zal niet bewegen.

De jongen zal voor het bassin blijven staan. Zo ongenaakbaar als het recht. Bijna even star.

Misschien zal hij wachten tot de karper weer voorbijkomt. Tot die naar de oppervlakte komt. Tot ze een blik zullen wisselen.

Misschien. Misschien niet. Dat weet je niet.

Hoe dan ook, er komt een moment dat de zon zal ondergaan, als hij tenminste niet al eerder door wolken wordt bedekt. Het zal kouder worden. Bijna donker zijn. Op dat moment zal er echt iemand moeten ingrijpen. Naar de jongen toe lopen, naast hem gaan staan zonder hem aan te raken, zonder hem te verrassen, zoals je een weerspanning paard benadert. Iemand zal hem moeten zeggen dat het tijd is om te gaan.

De jongen zal zich niet verroeren.

De jongen zal zich niet verroeren – hij zal niet opzijkijken. Zijn wenkbrauwen, of beter gezegd de plaatsen waar die zouden moeten zitten, zullen niet omhooggaan alsof hij uit zijn dagdroom wordt gehaald. Misschien zal zijn mond één of twee keer opengaan. Zijn nek zal niet ophouden heel licht van voor naar achter te bewegen.

Ze zullen het opnieuw zeggen: 'Tijd om te gaan.'

Ongeveer zoals je tegen een karper praat. Of als je die vanaf de rand van het bassin met blote handen probeert te vangen. Je kunt ervan uitgaan dat de karper zich van je aanwezigheid bewust is; als je je hand in het water steekt slaat hij loom een rugslag en verwijdert zich – niet ver, niet onder dwang, want onze hand jaagt hem geen angst aan, onze arm die wordt vervormd door de breking van het licht stoort hem niet of nauwelijks. De karper heeft wel iets beters te doen dan zich om onze aanwezigheid te bekommeren en bang voor ons te zijn, lijkt het.

Dat geldt ook voor de jongen. Het lijkt of niets hem kan schelen. En dat is irritant.

Heel irritant.

Des te irriterender omdat de andere ouders nu naar ze kijken, naar de onbeweeglijke jongen en de volwassene die tegen hem praat, die zijn hand naar hem uitsteekt als om hem aan te raken maar dat niet doet. De andere ouders, zelfs de minst alerte, zelfs degenen wie de jongen die de hele middag onbewogen voor de waterstraal heeft gestaan nog niet was opgevallen, zien nu duidelijk dat er iets aan de hand is. Ze kijken naar hun eigen kind; soms roepen ze het bij zich, gedeeltelijk om zichzelf te bewijzen dat het gehoorzaamt, gedeeltelijk vanwege een onaangenaam gevoel, een soort lichte, onbestemde angst die ze niet proberen te analyseren. Ze roepen hun zoon of dochter, en hun dochter of zoon komt naar ze toe bij het bankje. Of ze onderscheppen hun kinderen tijdens het lopen, in volle vlucht, bij een mouw van hun trui of door ze onder de oksels te scheppen. En hoewel sommige tegensputteren en protesteren, hoewel sommige zelfs vechten om neergezet te worden zodat ze weer met de anderen kunnen gaan rennen, is er dat moment dat de ouders hun kind aanraken, dat ze het rubberachtige, trappelende contact tussen hun armen voelen. Een bekend gevoel dat ze geruststelt.

Bij het bassin blijft de volwassene zich vooroverbuigen – uit balans, ietwat belachelijk – en de jongen kijkt hem niet aan.

Natuurlijk zijn er ouders die het weten. Die op de hoogte zijn. Vaders die al eerder hebben gezien hoe de jongen verstramt en gaat brullen als een bal het water in het bassin opeens laat exploderen zodat hij nat wordt, als een ander kind tegen hem aan botst, als de volwassene die bij hem is hem aanraakt, en soms zomaar, zonder duidelijke reden, net zoals de karper soms plotseling om zijn as draait en rechtsomkeert maakt.

Dan zijn er de moeders die op eerdere woensdagen naar de volwassene toe kwamen, die vlak bij hem op hetzelfde bankje zaten en hem vroegen: ‘Wat een mooi kind, is die van jou?’

Aankankelijk gaf de volwassene antwoord. Dan zei hij: ‘Ja, dat is mijn zoon. Ik ben zijn vader.’ Meer niet. Misschien in de hoop

dat ze hem lomp en onbeleefd zouden vinden, dat het gesprek niet verder zou gaan.

Maar soms vroeg de vrouw op het bankje nieuwsgierig door. ‘Wat is hij gehoorzaam, ik zou het heerlijk vinden als die van mij ook...’, of: ‘Was die van mij maar zo...’

In het begin stond de Vader op en wisselde hij van bankje. Ze dachten dat hij gek was. Nou en? Dat had hij liever. En toen, óf omdat het aantal bankjes niet onuitputtelijk was, óf omdat hij eraan wende – als bankjes die slijten doordat je er vaak op gaat zitten – leerde hij antwoorden: ‘Ja, hij is heel gehoorzaam. Hij is lief.’

Hij weet dat dat niets betekent. Vissen zijn niet gehoorzaam. Die zijn niet lief. Al wil men dat graag geloven van dolfinen – anders dan van haaien, dat zijn slechteriken. Men schrijft graag menselijke eigenschappen toe aan honden, aan paarden, zelfs aan katten.

Van katten zegt men dat ze een complex karakter hebben. Dat ze intelligent zijn. Maar dat, denkt de Vader terwijl hij bij het bassin zijn hand uitsteekt, dat is allemaal gelul. Dieren geven niet om lief zijn, om al die stompzinnige menselijke begrippen. Soms zijn ze afgericht, soms zijn ze wild. Dat hangt af van hun voedselbron. Van hun agressiviteit. Van hun baasje.

Nee. Belachelijk. Zo mag je niet denken. De jongen is geen dier. Zelfs karpers reageren vaker.

De Vader komt weer overeind. Hij slaakt een diepe zucht. Hij kijkt op zijn mobiel hoe laat het is. Er is nog tijd.

‘Wil je met mijn telefoon spelen?’ vraagt hij.

Het is een groot gebaar van hem. Meer dan een compromis: een offer. Over het algemeen zijn laatste toevlucht. De jongen raakt af en toe gepassioneerd door een spel of een app (nou ja, gepassioneerd: hij kijkt ernaar zonder iets te zeggen, net zoals hij nu naar het bassin kijkt waarin de karper weer onzichtbaar is). Soms staart hij alleen naar het scherm of zet hij de stopwatch aan, alsof het voor zijn ogen langs paraderen van de seconden een betekenis voor hem heeft. In al die gevallen is de Vader ongerust. De mobiele telefoon – duur en hightech – krijgt hij in het beste geval met

snot en vetvlekken terug. Je vraagt je af hoe de jongen aan vette vingers komt: hij heeft zijn handen bijna permanent in zijn zak.

En soms (niet vaak, maar het komt voor – het is twee keer gebeurd en dat is twee keer te veel) wordt de jongen boos, zonder dat je weet waarom. Dan gooit hij de mobiel weg. De eerste keer viel de mobiel in het gras en was er geen schade. De Vader protesteerde, maar wat heeft protesteren voor zin bij de jongen?

De tweede keer daarentegen spatte de mobiel uiteen tegen de betonnen rand van de fontein. Overigens heeft de Vader alweer een vervanger, gloednieuw en hightech. Sindsdien geeft hij hem alleen als laatste toevlucht aan de jongen. Het is zijn laatste onderhandelingsmiddel – en vandaag heeft hij het veel te vroeg ingezet.

Dom van me, bedenkt de Vader. Hij zou gewoon een andere mobiel moeten kopen, een rotting, een goedkope, lowtech; die zou hij aan de jongen kunnen geven in de hoop dat die zijn handen uit zijn zakken zou halen, dat hij eindelijk van het bassin zou wegstijgen, van de plaats in het bassin waar de karper het laatst is opgedoken. Dan zou de jongen meewerken en met zijn ogen op het scherm de Vader volgen naar de uitgang van het park.

Een instapmodel. Zonder simkaart, zonder beltegoed, zonder iets. Dat moet makkelijk te vinden zijn. Ongetwijfeld doen mensen die weg. Misschien is dat voldoende. Moeilijker hoeft het niet te zijn. Behalve dan dat de Vader er nog niet aan heeft gedacht. Dat is het probleem van de Vader: hij heeft altijd goede ideeën, maar ze komen te laat in hem op.

De Vader kijkt weer om zich heen. Niemand lijkt in staat om hem hulp te bieden. Hij bedenkt dat hij ook zou wegstijgen als hij in andermans schoenen stond. Hij zou doen alsof hij niets zag.

‘We gaan er zo vandoor,’ herhaalt hij.

En in zijn eigen stem hoort hij een smekende toon die hem beschaamd maakt.

Hij heeft zin om te vluchten. Niet meer in zijn eigen schoenen staan.

Overdrijven is ook een vak. Soms gehoorzaamt de jongen. Zonder dat iemand begrijpt waarom. Hij draait zich met een ruk

om en loopt stram naar het hek van het park. Zijn vader volgt hem op de voet, dolblij met het buitenkansje. Het komt voor.

En soms weigert de jongen zich te verroeren. Dan raakt de Vader na verloop van tijd ten einde raad zijn schouder aan. En dan...

Dan is het alsof je op grote vissen jaagt. Tonijnen, haaien, zwaardvissen. En je een dolfijn aan de haak hebt geslagen.

De Vader ziet in zijn hoofd de beelden weer voor zich van een televisiedocumentaire over een kleine vissersboot, misschien een jonk, met een doodsbanige bemanning en een beest dat op het dek lag te stuiptrekken. Het had geen armen of benen om om zich heen te meppen, alleen de kracht van zijn ruggengraat, het geweld van zijn spieren tegen de houten scheepsromp om de benen van de vissers onverhoeds weg te maaien. Een gevaar, zelfs buiten zijn element.

De vis is niet altijd de verliezer, denkt de Vader.

Dan realiseert hij zich dat het belachelijk is, dat vissengedoe.

De Vader veroordeelt de gedachten die in hem opkomen wel vaker. Dan denkt hij: wat een stomme gedachte. Tegelijkertijd koestert hij de kleine beelden, de samenvattingen die oplichten in zijn hoofd. Dat wat hij zijn verbeelding noemt.

De jongen heeft geen verbeelding. Dat zeggen de artsen, de specialisten, van achter de dikke brillen waarvan ze bolle ogen krijgen.

‘Uw zoon functioneert niet zoals anderen, meneer Dubon. Niet zoals u en ik.’

Op die momenten krijgt de Vader zin om zich te verdedigen. Om misschien wel een hoge borst op te zetten. Om te antwoorden ‘Ik functioneer ook niet zoals anderen, mijn verbeelding, meneer de specialist, als ik u eens over mijn verbeelding zou vertellen,’ maar vanzelfsprekend doet hij zijn mond niet open, daarvoor is hij niet gekomen en de specialist is er niet voor hem.

Een andere specialist, een oudere, zachtere, menselijkere specialist, zou misschien zeggen: ‘Uw zoon neemt alles letterlijk. Voor hem zijn emoties en affecties...’

Zo kunnen specialisten uren doorpraten. De Vader luistert met

een half oor en harpoeneert hun eindeloze monologen af en toe met een idee. Zo heeft hij leren zeggen ‘Het is tijd om te gaan’ in plaats van ‘We moeten gaan’ of ‘Moesten we niet eens gaan?’

Tijd. Nadruk op tijd. Tijdsindeling, gewoontes. Regelmaat. Alles om de jongen gerust te stellen.

Maar toch vergeet de Vader regelmatig om die regelmaat te respecteren. Neem nou daarnet; begon hij toen met ‘We gaan er zo vandoor?’ Of was het ‘We moesten er maar eens vandoor gaan?’ Of misschien, erger nog: ‘Ik heb zin om naar huis te gaan.’

Natuurlijk is het weer zijn fout.

‘Het is tijd om te gaan,’ herhaalt hij, en hij heeft de indruk dat de woorden een te kleine jas zijn die hij bij vergissing heeft aangetrokken. Een wurgende stropdas.

De Vader heeft een hekel aan stropdassen. Hij draagt ze nooit.

Dit is niet het moment om aan stropdassen te denken.

De jongen verroert zich niet en de Vader voelt zich steeds belachelijker zonder zijn stropdas, met zijn smekende stem en de buitensporig dure telefoon die hij nutteloos voor zich houdt.

Bij de ingang van het park komt een witte auto tot stilstand.

‘Gaan we? Alsjeblieft. Ik smeeek je. Het is tijd, snap je?’

Maar de jongen snapt het niet. Waarschijnlijk weet hij niet wat smeken is en is hij ongevoelig voor smeekbeden. Ongeveer zoals een hond, vermoedelijk.

Maar toch verandert er iets in zijn houding, iets ondefinieerbaars. Misschien zakt zijn schouder een paar millimeter of gaat zijn mondhoek in een minuscule spasme omhoog. De Vader krijgt weer hoop.

‘Ja, zo ja, we gaan. Kom maar. Het is tijd.’

De jongen brengt zijn hand naar zijn gezicht. Begint een wenkbrauwhaartje uit te trekken, of het fantoom van een wenkbrauwhaartje.

Aan het einde van het park is de jonge vrouw met de witte jas en zwarte haren aan de bestuurderskant uit de witte auto gestapt. Ze is om de motorkap heen gelopen en leunt er nu op, voor het park, met de blik strak op de jongen en zijn vader gericht. Zelfs vanaf deze afstand zie je dat ze hier niet wil zijn. Dat ze ongedul-

dig is, terwijl ze nog maar net staat te wachten.

Ze moeten opschieten. Het is tijd, zo simpel is het.

En de Vader legt zijn hand op de schouder van de jongen. Het is als in een tekenfilm of een comedy: er is een moment van stilte waarin de tijd stopt en alles ophoudt te bewegen. Het personage beseft wat er gebeurt, wat hij heeft gedaan. Verbijstering. Berouw. Spijt. Wile E. Coyote houdt op met rennen en kijkt omlaag, naar de afgrond die onder zijn voeten gaapt.

Als in een comedy, maar het is niet om te lachen. Integendeel.

Toch is er een merkwaardige overeenkomst, of op zijn minst een parallel, tussen het geluid van de val van de coyote en de schreeuw die opstijgt uit de borst van de jongen.

Nee, het is geen schreeuw. Het is een reutel. Een bromtoon. Een scheurend geluid dat tegelijk omhoogklautert en omlaagtuimelt. Een fluitende uitbarsting van lawaai die gepaard gaat met schokken en stuipen. Met spasmes die hem van top tot teen door elkaar schudden.

De jongen valt bij het bassin op de grond. Hij maakt zich klein en rolt heen en weer, naar rechts, naar links, met zijn gezicht naar de grond.

Aan het einde van het park vliegt het bijrijdersportier van de ambulance open. Een gespierde, grote jongeman met geschoren schedel komt naar buiten. Zelfs van verre is van zijn gezicht een mengsel van onbehagen en irritatie af te lezen.

De andere ouders en kinderen in het park stuiven uiteen als een geschrokken school karpers of zwerm duiven. Alleen een klein meisje blijft met grote ogen staan kijken naar de 'kuren' – maar haar moeder grijpt haar arm en trek haar achteruit, en ondanks de wind, ondanks het lawaai van het verkeer op de boulevard vlakbij, ondanks de dierlijke kreten van de jongen, kun je de stem van het meisje kristalhelder horen zeggen: 'Mama, wat heeft die jongen?'

Als de twee ambulanceverpleegkundigen met hun ellebogen tegen zich aan gedrukt komen aanrennen, stuiven ze rakelings langs haar heen. Let op hun professionele bewegingen, hun neutrale gezichtsuitdrukking, de manier waarop de jonge vrouw het

hoofd van de jongen ondersteunt, zijn kin omhooghoudt terwijl de klerenkast zijn armen om hem heen slaat, hem tegen zich aan drukt en zorgt dat hij zijn benen niet kan bewegen. Van dichtbij is de klerenkast nog gespierder, en tussen zijn grote benen lijkt de jongen piepklein. Wat niet verhindert dat het voorhoofd van de jongen met kracht tegen het jukbeen van de klerenkast beukt zodat die met een hoge, ietwat belachelijke gil loslaat.

Goed zo.

De jonge vrouw in de witte jas blijft rustig.

‘Niks aan de hand. Nu rustig worden, Isaac.’

Ze wendt zich geïrriteerd tot de klerenkast.

‘Pak zijn hand, zijn hand!’

Een paar passen daarvandaan kijkt de Vader naar de biceps van de klerenkast die de mouwen van zijn witte jas doen opbollen, en hij bedenkt dat hij graag zulke armen had gehad. Armen die geruststellen en immobiliseren. Armen die omvatten, armen die niet loslaten ondanks de bloeduitstorting die onder zijn oog komt opzetten, die een enkele rode lijn vormt, in een merkwaardige symmetrie met de lijn die de jongen heeft gemaakt door zijn wenkbrauwen uit te trekken.

De klerenkast vloekt. Gelukkig dat hij vloekt, dat maakt hem iets minder perfect, iets minder onmenselijk. Hij zegt: ‘Verdomme Isaac, rustig nou, je hebt me pijn gedaan, Isaac het is tijd om terug te gaan, de ambulance in, we zetten de ta-tu wel aan als je wilt, ga je mee naar het tehuis, je houdt toch van het tehuis, het is woensdag, ’s woensdags is er pasta, je houdt toch van pasta, toe, rustig nou, kijk, je hebt me pijn gedaan, je wilt toch geen prik, Isaac? Hou dan op nu, rustig worden.’

En misschien bereiken de woorden van de klerenkast een onbekend gebied in zijn hersenen, of misschien is zijn kracht op, maar hoe dan ook stribbelt de jongen steeds minder tegen. Hij ontspant, komt tot rust – en de klerenkast sleept hem mee naar de ambulance.

‘Tot ziens, Isaac,’ zegt de Vader.

Maar niemand kijkt naar hem, de jongen niet, de klerenkast niet en de duiven niet. Zelfs de karpers niet.

De vrouwelijke ambulanceverpleegkundige blijft op de achtergrond. Ze zou een knap gezicht kunnen hebben, maar nee. En al helemaal niet als ze woedend is. Dan ligt de nadruk op haar brede kaak, haar afgeplatte neus en de imperfecties van de vette huid eromheen.

‘Dit is nu al de derde keer. De derde keer in zes maanden, meneer Dubon. U had het beloofd.’

‘Het spijt me. Hij is dol op de karpers in het park en ik wilde...’

Maar de vrouw lijkt er niets van te willen horen. De Vader is sowieso halverwege de zin opgehouden. Dat overkomt hem wel eens, als hij opeens aan iets moet denken. En inderdaad, ergens in een hoekje van zijn hoofd komt zijn verbeelding aanzetten met de gedachte dat de woorden karper en park op elkaar lijken, dat ze in zekere zin dezelfde letters hebben, bijna alsof ze bij elkaar horen, elkaar weerspiegelen, ongeveer zoals de hemel en het wateroppervlak – en dan bedenkt hij nee, het klopt niet, en dan lost het idee weer op als een grijs wolkje, terwijl de vrouw de draad van haar boosheid weer oppikt.

‘Luistert u eens, meneer Dubon’ (o, de manier waarop ze dat zegt, ‘Luistert u eens’, en er zijn naam aan toevoegt om de woorden in zijn hoofd vast te spijkeren, het hoofd van de Vader dat al zo kwetsbaar is, zo kwetsbaar als boter, als rubber, een autoband), ‘we kunnen hier niet mee doorgaan. In de kliniek waren ze er al niet blij mee, maar het kan nu echt niet langer, we kunnen hier niet elke woensdag aan beginnen en we hebben geen toestemming om hem kalmeringsmiddelen toe te dienen, dus hoe wilt u dat we het doen? Hij heeft het prima in de kliniek, en we gaan ook kijken wat uw vrouw ervan vindt, vergeet niet dat we u hadden gewaarschuwd, meneer Dubon, ik weiger de verantwoordelijkheid op me te nemen, daar kan geen sprake van zijn en...’

Want ze zegt ‘daar kan geen sprake van zijn’. Tegen de Vader, die dat haat.

Hij haat haar in het algemeen.

En dan te bedenken dat hij wel iets in haar zag, in de vrouwelijke verpleegkundige van de woensdagen; en dan te bedenken

dat hij zich een keer had afgevraagd of ze iets met de klerenkast had – totdat hij uit hun gebaren en gesprekken had opgemaakt dat ze gewoon collega's waren. En dat ze kennelijk een beetje op haar collega neerkeek. Dat hij misschien homo was, maar daarvan was hij minder zeker.

En dan te bedenken dat hij vorige week met haar had gekletst op de lichte toon die je gebruikt voordat je komt met: 'Vind je het leuk om binnenkort een keer een koffie te doen of iets te gaan drinken?'

Maar de klerenkast was met de jongen op sleeptouw teruggekomen voordat de Vader de tijd had om te beslissen of hij zou zeggen 'een koffie te doen' – neutraler, tot niets verplichtend – of 'iets te gaan drinken' – waarin al een haast seksuele belangstelling schuilgaat.

De Vader borg zijn voorstel direct weer op. En nu is de vrouw allesbehalve leuk. Ze spreekt als een volwassene, hoewel ze krap twintig is. Op haar voorhoofd klopt een ader, en nu stelt de Vader zich haar voor – nee, ziet hij haar – zoals ze zal zijn als ze vijftien jaar en twintig kilo verder is, als ze als ex-ambulanceverpleegkundige aan het hoofd staat van een klein personenvervoers- en verzorgingsbedrijf en geen blad voor de mond neemt – wat dat betreft is ze er al bijna – en haar werknemers uitmaakt voor luiwammes en soepjurken, als ze klaagt over de werkdruk en de uren en de klanten en de regering die een bende nietsnutten is, als haar man vreemdgaat met een jonge vrouwelijke ambulancebestuurder en zij hem uit huis zet, als haar jongste dochter serieuze problemen op school heeft en kalmeringsmiddelen uit de medicijnenkast steelt – zo ziet de Vader haar in zijn verbeelding voor zich.

Hij ziet haar zoals ze zal zijn, zonder emotie, zonder hart, zonder geluk, en hij haat haar als ze opnieuw zegt: 'Wij zijn er klaar mee, bedenk maar een andere oplossing, vind maar wat anders, doet er niet toe wat, maar ik ga tegen de chef zeggen dat we Isaac niet meer op woensdagen brengen en dat we het er al over hebben gehad. Tot ziens, meneer Dubon.'

En dan knarsen haar stappen op het grint van het park, maken

de duiven hun duivengeluiden en is de Vader helemaal alleen.

Langzaam maar zeker gaat het park op hem lijken. De ambulance rijdt weg en verdwijnt over de boulevard.

Alles wordt stil.

De wereld is kalm als de jongen er niet is.

2

Eerst denkt hij dat er iets met zijn ogen is. Hij wrijft er een paar keer met zijn mouw in, hij schudt zijn hoofd zijwaarts en gaat door met waar hij mee bezig was. Maar een paar tellen later komt het terug, begint het opnieuw: zijn zicht is wazig, alsof een grapjas zijn oogbollen met vaseline of kettingvet heeft ingesmeerd.

Op zijn leeftijd – in de kersentijd wordt hij drieënnegentig (als hij die kersen dan nog kan zien, met dat gedoe aan z'n ogen) – is het lichaam een merkwaardige machine. Een machine die elke week met een nieuw panne komt, een nieuw verontrustend geluidje, een nieuwe zwakke plek die een geheel in gevaar brengt dat er toch al niet te best aan toe is. Want op zijn leeftijd heeft hij natuurlijk een heel scala aan ouderdomspijntjes, aan min of meer chronische ziektes, aangeboren of opgedane klachten en ander 'gelazer'. Zo noemde Lucie het – 'Die Georges van mij heeft nooit gelazer. En hij is nooit te beroerd om te werken, en grappig dat hij is, maar ik ga niet opscheppen, over geluk praat je niet, dan wordt God jaloers.' Ze zei het met een twinkeling in haar ogen, en niet om hem een plezier te doen, ze wist niet eens dat hij er was. Het was op een dag bij het keukenraam, een mooie dag, een lentedag die naar siringen rook. Ze sprak tegen de buurvrouw of tegen een vriendin, dat wist hij niet meer, maar hij had haar monoloog opgevangen toen hij terugkwam van de werkplaats en door de tuin liep. 'Je moest eens weten hoe gelukkig hij me maakt, die Georges van mij.' En misschien had zijn geheugen het verfraaid, of was de lente heel zacht dat jaar, maar vanwege de trilling in Lucies stem, de manier waarop haar woorden van onder uit haar keel gleden had hij de indruk, had hij absoluut de

indruk dat ze tussen de regels door doelde op wat zich 's nachts afspeelde als ze het licht hadden uitgedaan, bijna elke nacht sinds hun huwelijksnacht, sinds die eerste keer met z'n tweeën, die keer dat ze elkaar na de daad hadden teruggevonden, verrukt, uitgeput, opgetogen, buiten adem. Hij maakte haar gelukkig en zij maakte hem gelukkig.

Lucie. Misschien het grootste, diepste verdriet in zijn oude dierlijke lichaam. Want elke ochtend steekt hij zijn hand uit naar de andere kant van het bed om haar aan te raken, en elke ochtend vindt zijn hand het koude kussen, de lakens die niet van hun plaats zijn geweest. Elke ochtend loopt er iets leeg als hij zich herinnert dat ze er niet meer is.

Wat kan een hoofd toch stom zijn. Hij herinnert zich alles – de lijst van departementen, rivieren en hun zijtakken, de telefoonnummers van drie, vier, vijf, en ten slotte zes cijfers van al zijn voormalige vrienden, de blauwdruk van het remcircuit van een 404. Het lijkt of hij elke nacht in zijn slaap maar één ding vergeet, het belangrijkste van alles: Georges, je vrouw is dood en je bent helemaal alleen.

Hoewel, nee, het is geen kwaal. Geen panne van het lichaam. Geen verwonding. Het heeft bijvoorbeeld geen enkele overeenkomst met de wond op de rug van zijn hand, vier evenwijdige, duidelijke krassen, een goede vijf centimeter lang, die jeuken en waar zijn oude bloed op parelt, dat soort kleine smeerlapperijen.

Nee, Lucies verscheiden is iets anders dan een wond. Het is veel ernstiger. Oneindig veel dieper. Het was... hij heeft nooit kunnen zeggen wat het was. Zoveel woorden heeft de oude man niet, en woorden staan hem hoe dan ook meer in de weg dan wat dan ook. Het is voorbij, klaar. Stop. Afgelopen. Het is voorbij – en tot zijn grote verbazing was hij er nog wel om te beseffen dat het voorbij was. En dus ging hij domweg door. Hij had een huis, een tuin, een werkplaats. Destijds was hij nog niet echt met pensioen, hij kluste nog aan auto's van vrienden en vaste klanten. Dat was wat hij het beste kon, dat was zijn lust en zijn leven, wat had hij anders moeten doen? Dan waren er nog de vrienden, Lucies neefjes, de mensen die aanklopten om te zeggen dat hij sterk

moest zijn. En daarvoor nog was er de begrafenis om te organiseren en te betalen, en iedereen te eten en te drinken te geven, en de condoleances om in ontvangst te nemen, en de mensen om te bedanken, al wist hij niet waarvoor. Dus ja: toen Lucie weg was ging hij door, ook al was het voorbij. De motor was afgeslagen, maar de auto reed nog verder.

Misschien rolde hij alleen nog even door. Lang zou het niet duren. Van de ene dag op de andere zou hij stoppen, buiten adem tot stilstand komen aan de voet van een hellinkje. Hij zou nog twee of drie keer reutelen. Een laatste vonk van de bougies en dan zou hij eindelijk de sleutel kunnen omdraaien. Op zijn beurt sterven, twee of drie maanden na haar. Ze zou nog in de buurt zijn. Ongetwijfeld wachtte ze op hem. Maar nee. Zo ging het niet. Helaas. Helaas ging het leven door, zoals de vrienden en Lucies neefjes zeiden – die minder vaak kwamen.

Het is niet vanzelfsprekend dat een man zo kan leven, zonder motor, zonder accu, zonder iets wat hem drijft. Aanvankelijk wilde hij best geloven wat ze zeiden. Dat hij zou vergeten, dat hij zou veranderen, dat hij zijn rouw moest verwerken. Toen begon hij te beseffen dat hij niets vergat, vooral het verdriet niet. Helemaal niets. Hij vergat alleen elke nacht dat ze dood was. En elke ochtend kwam het verdriet dat hij haar kwijt was. Even sterk.

En dus staat de oude man al dertig jaar op en doet hij wat hij moet doen. Opruimen, eten, de tuin verzorgen, de post bekijken, de krant niet lezen.

Dat laatste is een hele klus. Destijds las Lucie hem de krant voor. Nou ja, niet precies; Lucie vertelde hem de krant. Ze was de nieuwslezeres, de omroepster zoals ze zeiden, want zo heette dat destijds. Ze vatte het nieuws voor hem samen, viste grappige anekdotes op en citeerde de best geslaagde zinnen voor hem. Ze noemde de groten der aarde bij de voornaam en sprak over hen als over de kinderen die ze niet hadden gekregen, met een mengsel van bewondering en spottende tederheid. Alsof ze zich hen nog herinnerde in korte broek, met hun onhandigheden en hun aandoenlijke tekortkomingen.

‘Weet je wat onze Charles nu weer heeft uitgevoerd? Hij heeft

een nieuwe wet bedacht. En met Leonid gaat het helemaal niet goed de laatste tijd. En heb je kleine Grace gezien? Het lijkt erop dat ze gaat trouwen. Ze ziet er zo verliefd uit. Het is ook wel een knappe man...

Enzovoort. En ze lachten. Wie zou niet van de wereld houden als het wereldnieuws werd gebracht met een engelenstem, met het getsjilp van vogels? En wie zou dat vervloekte nieuws willen blijven horen, later, als het niets meer was dan zwart gekwijlde woorden op grijs papier? En dus voert de oude man sinds hij Lucie heeft verloren elke ochtend een felle strijd tegen de krant.

De krant komt met de post mee, heel trots en keurig opgevouwen in de wikkel. De oude man legt hem op tafel. Op dagen dat hij zich sterk voelt met de krantenkoppen naar boven. Op de dagen dat hij last heeft van gelazer legt hij hem liever op de kop – je moet je hand niet overspelen. Dan gaat hij in zijn leunstoel zitten, bij de gaskachel, en begint hij het vod te negeren.

Hij is onverzettelijk. De koppen kunnen met hun enorme letters alle aandacht proberen te trekken, de foto's kunnen de voorpagina vullen met schreeuwerige kleuren, hij zal niet lezen. De oude man is zich bewust van de waterval aan nieuws, van de wedloop in ellende waarmee de wereld zijn aandacht probeert te trekken – het kan hem gewoon niet schelen. Hij zal er zijn vingers niet aan branden. Hij verzet zich. Wat er gebeurt in een wereld waarin Lucie geen nieuwslezeres meer is kan hem niet schelen. En hij staat erop dat aan de wereld duidelijk te maken, zodat die hem eindelijk rustig zal laten gaan. Nou ja, zoiets.

De stille strijd duurt ruim een uur, soms langer. Eerst zwijgt de krant. Die heeft zijn trots. Is zeker van zijn zaak. Hij is er toch immers om gelezen te worden? Maar als er niets gebeurt, als hij beseft dat niemand hem openslaat, wordt hij nerveus. Dat is overduidelijk.

Hij probeert aandacht te trekken. Eerst begint hij stennis te schoppen zonder te bewegen. Na een tijdje begint hij te grommen en brommen. Dan blaft hij. Hij belooft sensationele onthullingen, ongehoorde gebeurtenissen, een brandende actualiteit. Als hij begint te beseffen dat het geen zin heeft, wordt hij aan-

halig. Verlokkend. Hij biedt sportuitslagen aan, kruiswoordpuzzels, een horoscoop, niets zwaars. Alleen maar om de eer te redden.

De oude man kijkt niet eens op. Het kost hem veel inspanning en geduld, maar hij doet dit al jaren. Hij houdt vol.

Soms begint de krant uiteindelijk te smeken. Op vrijdag is dat vaste prik met de overlijdensberichten om te zien welke oude vrienden het bijltje er eindelijk bij hebben neergegooid. De krant smeekt om te worden ingekeken, opengeslagen, in elk geval een beetje. Te worden aangeraakt. Maar de oude man is onvermurwbaar. Hij hoeft niets te weten. De krant wordt woedend, maar hij blijft onbewogen in zijn leunstoel zitten en keurt hem geen blik waardig.

De afloop is altijd hetzelfde; ten slotte zwijgt de krant. Verslagen. Vernederd. Nutteloos. Dan staat de oude man op, pakt hem van tafel, haalt de wikkel van hem af zonder zelfs maar te kijken en gooit die in de prullenbak. De krant legt hij onderop de stapel andere kranten – de stapel die hij bewaart voor de aardappelen en de keren dat hij voor Beestje zorgt.

Natuurlijk zou iemand die hem zo bezig zag zeggen dat hij dat vervloekte ding gewoon moest lezen of in de prullenbak moest gooien, of anders om eindelijk zijn abonnement eens op te zeggen. Maar dat zou een gat slaan in zijn dagbesteding. En het zou een nederlaag zijn – accepteren dat het nieuws kan bestaan zonder de stem van Lucie. En dat weigert de oude man simpelweg. Het doet er ook niet toe: er is niemand die zijn neus in zijn zaken steekt en hem rekenschap vraagt over zijn abonnementen.

Als de oude man zijn zwijgende overwinning op de krant heeft behaald, gaat hij de tuin in. Als het te hard regent gaat hij in plaats daarvan terug naar boven, naar de slaapkamer. Dan kijkt hij door het raam naar de tuin.

Even later is het tijd voor de badkamer. Het duurt zo lang het duurt, niet langer en niet korter. Er is weinig interessants aan het schoonschrobben van dit stramme, ongemakkelijke oude lichaam, maar je hebt even een klusje.

De rest van de ochtend is gewijd aan huishoudelijk werk – ve-

gen, de ontbijtkom wassen. Opnieuw vegen als de ochtend niet genoeg opschiet.

Als je goed zoekt, is er altijd heel wat te doen. De tuin in gaan. De vuilnisbak legen aan het einde van de straat. Melk, vlees en eieren kopen. De staat van de cv-ketel checken. 's Winters hout zoeken. Terug de tuin in gaan als je iets vergeten bent. Je herinneren dat je er een halfuur geleden ook al was. Terugkeren naar de keuken. Een deel van de stapel nutteloze kranten weggooien, waarbij je ze telt zodat er niet te veel of te weinig overblijven. En zo door.

Soms vraagt de oude man zich af hoe het mogelijk is dat het leven je zo de strot kan uithangen als er zoveel te doen is.

Soms ook zegt hij zijn reumatiek, zijn rugpijn, zijn verdraaide knie, zijn gelazer – want die maken hem zo traag dat alle onbeduidende klusjes tijd kosten. Tijd waarin hij er in elk geval niet aan hoeft te denken dat zijn borstkas leeg is, zo leeg en diep als een verraderlijke kloof aan de rand van een natuurgebied, en dat als het leven er zo uitziet, hij dan liever niet zou leven (ook al is dat iets wat je niet mag zeggen en zelfs nauwelijks mag denken zodat Lucie, waar ze ook is, het niet hoort. Ze zou verdrietig zijn als ze erachter kwam dat haar Georges zulke gedachten heeft, elk uur van elke dag, al dertig jaar lang).

's Middags na het eten – maar niet elke dag – gaat Georges bij Beestje kijken. Het is het enige moment dat hij iets van een zweempje van een fantoom van leven in zijn borstkas voelt. Daarom let hij goed op dat hij het niet elke dag doet.

Het is een complex evenwicht. Als hij haar te vaak ziet, wordt hij er somber van: de gedachte dat ze daar is, zo mooi, schitterend van leven en levenslust – en toch permanent opgesloten... Elke keer neemt hij het zich kwalijk dat hij haar in zijn garage heeft opgesloten, dat hij haar nooit naar buiten laat. En dus spreidt hij zijn bezoekjes.

Maar afgelopen winter (of een andere – op zijn leeftijd tel je ze niet meer, en alle winters lijken op elkaar, en trouwens ook op de zomers), een afgelopen winter dus, werd hij door een hevige griep aan zijn bed gekluisterd. Twee weken lang zette hij geen voet buiten de deur – doktersbevel.

Voor de tuin maakte dat niet uit. Er was niet veel te doen en een verre buurvrouw kwam 's middags prei en aardappelen oogsten. Ze maakte soep en praatjes; allebei even zouteloos, en allebei lagen ze hem zwaar op de maag.

Hij maakte zich wel zorgen om Beestje. Hij bedacht dat ze het risico liep om weg te kwijnen. Ze zou hem missen, dat kon niet anders. Wie weet hoe ze zich voelde, helemaal alleen in zijn werkplaats? Om er nog maar over te zwijgen dat hij nog wel zo trots kon doen, maar dat haar gezondheid nogal fragiel was. Wat moest er van haar worden als hij niet voor haar zorgde?

Na de twee weken die de dokter hem had opgelegd (hij had de buurvrouw een week eerder de laan uit gestuurd en voelde zich sindsdien zo goed als een oudje van zijn leeftijd zich kan voelen) haastte hij zich met langzame spoed naar de werkplaats om haar op te zoeken. Toen hij haar terugzag, begon zijn uitgedroogde tikker zo hard te bonken dat hij zich aan de werkbank moest vastklampen. Hij werd duizelig en zijn oude handen lieten een hele rij moersleutels vallen.

Hij moest haar dus niet te vaak opzoeken, op straffe van zwaar-moedige gedachten; en hij mocht de bezoeken ook niet te veel spreiden, op straffe van het verzaken van de betrekkingen.

De meest eenvoudige oplossing zou zijn om helemaal niet meer naar haar toe te gaan, maar daaraan weigerde hij domweg te denken. Dat zou net zoiets zijn als de krant opzeggen: een leegte in zijn leven naast de leegte in zijn borstkas.

Weer dat gedonder met zijn ogen – hij ziet haast niks, en het stukje touw dat hij al eindeloze minuten om de linnen zak probeert te binden al helemaal niet. Zijn dikke monteursvingers waren al niet geschikt voor priegelwerk en de artritis helpt ook niet mee. Maar als de ogen nu even meedoen...

De kat miauwt. Dat gebeurt niet vaak. Gewoonlijk gaat ze gewoon ergens zitten waar ze niet in de weg zit. Dan blijft ze daar onverschillig tot het etenstijd is of de oude man vertrekt. Minder vijandig dan de krant misschien, maar het scheelt weinig.

Lucie was dol op katten. Er liepen er altijd wel één of twee in de keuken die langs je benen wreven, miauwden als het etenstijd

was en de rest van de tijd dutjes deden op de werkbank of de nog lauwe motorkap van een auto. Er waren altijd katten geweest, behalve in de laatste jaren. Toen Lucies ademhalingsproblemen ernstiger werden verlieten de katten het huis, als beleefde gasten die begrijpen dat het tijd is om te gaan.

Met deze is het anders. Deze is door niemand uitgenodigd. Ze is uit zichzelf komen aanzetten, een paar maanden na Lucies overlijden. Al vanaf het eerste moment legde ze hem haar misprijzende stilte en bijna permanente stilzwijgen op. De oude man heeft er nooit aan gedacht haar weg te jagen, net zomin hij op het idee zou komen om een mosterdglas of een wioldop van een 204 in de vuilnisbak te mikken. Je wist nooit wanneer je zoiets nog nodig had.

Hij communiceert niet met de kat. Ze eet hetzelfde als hij, bijna op dezelfde tijden. Ze nestelt zich in zijn leunstoel als hij opstaat en verplaatst zich weer voordat hij terugkomt. Ze gaan in volmaakte onverschilligheid met elkaar om. Voor Georges is de kat geen levend wezen, nauwelijks een voorwerp – niet eens een aanwezigheid.

Overigens vermoedt hij dat dat wederzijds is.

Ze heeft bijvoorbeeld niets van doen met de nabijheid van Beestje, die zijn hart verwarmt – wat ervan over is dan.

Hoelang kun je sterven en laten leven? De oude man is bijna vierennegentig, dat is bijna vijfennegentig, dat is bijna honderd – dat is het einde van de weg, de finish van een wedstrijd waar hij alleen nog bij vergissing aan meedoet, omdat hij niet weet wat hij anders moet doen.

Hij stelt zich voor dat hij op een dag wel een witte lijn zal bereiken, een lint – strompelend door zijn astma en reumatiek. Misschien krijgt hij een beker of een tinnen medaille, zo een als de gemeente hem schonk toen hij met pensioen ging en de garage officieel opdoekte. Dan zal hij zijn lichaam van zich afwerpen als een met zweet doordrenkt rugnummer.

Jammer genoeg ziet het er naar uit dat dat nog wel even kan duren.

De oude man was in zijn jeugd een langeafstandloper. In de tijd van Mimoun en Zátopek, de tijd waarin hij afgetraind en dun

was. Nu is de oude man niet meer afgetraind en dun in de spiegel – wel uitgedroogd en uitgemergeld. Maar in die tijd had je de schouders en lange spieren moeten zien onder zijn met zweet doordrenkte witte T-shirt.

Lucie zag hem bij de finish van een wedstrijd. Hij was elfde of veertiende geworden, dat weet hij niet meer. Niet eens een podiumplaats. Maar in Lucies hart was hij eerste geworden. Ze glimlachte naar hem.

Ze glimlachte naar hem en zes maanden later waren ze getrouwd. Omdat ze het wisten. Ze wisten het vanaf de eerste blik, vanaf die eerste glimlach. Zes maanden was niet veel, maar ze waren bang dat ze iets stoms zouden doen als ze te lang zouden wachten, zoveel zin hadden ze om de smaak van elkaars huid te leren kennen.

Over stomiteiten gesproken, hij zal voor de vierde keer moeten proberen om een knoop in dat eindje touw te leggen en die vervloekte zak dicht te knopen. Komt het door zijn oude vingers, door het touwtje, door dat bizarre vliesje dat zijn zicht belemmert of door de kat die regelmatig rauw en irritant miauwt?

Toch miauwt de kat 's nachts niet – dan slaapt ze. Ze miauwt niet als ze honger heeft – ze hoeft maar te wachten tot de oude man klaar is met eten en opstaat om een glas water te drinken. Dan klimt ze log op de tafel en eet zijn bord leeg. Ze miauwt niet om binnen te komen of naar buiten te gaan, want dat kan haar helemaal niets schelen. Buiten of binnen slaapt ze opgerold tot een bolletje totdat het tijd is om te eten of een nachtelijke wandeling te maken. Al met al miauwt dit dier zagezegd nooit. Behalve als ze jongt.

Hoe vindt ze, op haar leeftijd, nog de kracht om kroost te werpen? Ze is er al minstens dertig jaar.

Welnee, dat kan niet. Zo oud worden katten niet. Als de oude man erover nadenkt bedenkt hij dat ze de tweede of derde moet zijn in een reeks katten die als twee druppels water op elkaar lijken. Die zich precies hetzelfde gedragen.

Dat is best verontrustend als je erover nadenkt. Gelukkig denkt hij er nooit over na. Behalve als ze jongt.

Lucie en hij hebben nooit kinderen gehad. Vanwege haar buik of vanwege hem – dat heeft de dokter nooit kunnen zeggen. Gewoon geen kinderen. Geen mannetje dat je kunt inwijden in de mechanica, in de geheimen van de viertaktmotor; geen meisje om mee te tuinieren en te koken (of iets anders, als ze iets anders had gewild, Georges weet best dat hij niet het type was om haar wat dan ook op te leggen). Het was natuurlijk wel wat verdrietig, maar Lucie en hij hielden zoveel van elkaar dat alles zo uiteindelijk ook goed was. Misschien was er geen ruimte voor een baby. Net genoeg voor een kat of twee en voor wat vrienden. Familie. Zijn broertje, de onderwijzer, met zijn aardige vrouw.

Die hadden wel een zoon gekregen. Een heerlijk joch. 's Zomers kwamen ze altijd een paar dagen logeren. De jongen was dol op water, net als zijn vader. Ze gingen naar het zwembad in de stad, dat helemaal nieuw was, net gebouwd. Je had ze moeten zien, met z'n tweeën.

Toen was Lucie overleden en had de oude man langzaam maar zeker helemaal geen zin meer om iemand te zien. Zeker geen kinderen of mensen die glimlachten. Daarna kwam het ongeluk, en wat hij zag toen Beestje terugkwam.

De kat miauwt nog steeds. En dat gedoe met zijn ogen – het wordt gewoon onverdraaglijk. Maar hij kan toch niet naar binnen gaan om zijn oude gezicht in de oude spiegel te bekijken om erachter te komen wat er met zijn ogen is, of wel?

Vooral omdat de kittens in de zak ook helemaal geen zin hebben om met zich te laten sollen. Ze bewegen druk en ze krabben alsof ze het lot kennen dat hun wacht: de grote plaatstalen ton vol regenwater waar hij de tuin mee besproeit.

Elke keer dat de poes jongt doet Georges hetzelfde. Het moet. Het is de enige oplossing. Net zoals hij bijna de helft van de maandelijkse krantenstapel weggooit, waarbij hij ze telt, om te voorkomen dat ze alle ruimte innemen.

Gewoonlijk miauwt de poes niet.

Gewoonlijk krijgt hij de zak meteen dicht, met een touw, nadat hij er de grote ronde steen en de kittens in heeft gestopt. Hij laat de zak in het water hangen en knoopt het uiteinde van het koord

aan de regenpijp. De volgende ochtend maakt hij de zak los en begraaft hem achter in de tuin.

Gewoonlijk krabben de kittens niet zo hard.

En bovendien ziet hij gewoonlijk helderder.

Na een tijdje zet hij de zak neer, klemt de opening dicht met een plank, trekt zijn grote geruite zakdoek uit zijn zak en veegt zijn gezicht af.

Wat raar, die natte strepen op de ruiten van de zakdoek.

Met moeite komt Georges overeind. Hij wil ervanaf zijn. Met langzame stappen loopt hij de binnenplaats weer over, beklimt de trap – elke oude trede van de oude trap, zoals elke ochtend en elke avond. Hij loopt door de gang, slaat links af naar de badkamer... En ziet zijn oude weduwnaarsgezicht in de spiegel. Pas dan begrijpt hij wat er gebeurt.

Hij huilt, dat is het.

Wat bizar. Hij huilt.

Hij huilt als een oude man. Hij huilt om deze dag die op alle andere lijkt, hij huilt om de kittens van een kat waar hij niet om geeft. Hij huilt om Lucie en hij huilt om zichzelf, hij die nooit huilt.

Oude man, zegt de oude man, ditmaal is het tijd om iets te doen. Je gaat de honderd niet halen als je nu begint te huilen. Misschien haal je volgende week niet eens.

Hij gaat de trap weer af. Terug naar de garage. Haalt de plank weg, doet de zak weer open. De kittens krabben blind als hij ze een voor een optilt, maar hij voelt het niet. Integendeel, het lucht hem bijna op, die krassen. Het geeft hem een reden voor zijn vochtige ogen.

Hij zet de kleine roze, blinde hoopjes bij de poes neer. Ze zoekt het maar uit. Ze zal wel weten wat ze ermee moet. Zo nodig eet hij 's avonds wel wat minder en laat hij wat meer op het bord liggen.

De dingen veranderen dus, ook als je niet beter af bent dan dood. Dingen gebeuren als je ze niet meer verwacht.

Hij zal zich om Beestje moeten bekommeren.